

Dosar nr. 5559/2/2013.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA a VIII-a CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Sentința civilă nr. 372
Ședința publică din data de 6 februarie 2014
Completul constituit din:
PREȘEDINTE: DANIEL MARIAN DRĂGHICI
GREFIER: MIHAELA GRIGORE

Pe rol fiind soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulate de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul PAPARI AUREL, având ca obiect constatarea calității de colaborator al fostei Securități (OUG nr. 24/2008).

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 23 ianuarie 2014, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, care face parte din prezența sentință, însă Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat succesiv pronunțarea la 30 ianuarie 2014 și pentru astăzi, când, în aceeași compunere, a hotărât următoarele:

CURTEA

Deliberând asupra prezentei acțiuni în contencios administrativ, constată următoarele:

1. Acțiunea în constatare calității de colaborator al Securității.

Prin acțiunea înregistrată la data de 08.08.2013 pe rolul Curții de Apel București-Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat, pe baza indiciilor rezultate din documentele existente la dosar, să se aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Papari Aurel, născut la data de 19.10.1947, în Constanța, fiul lui Gheorghe și Hariclia, domiciliat în municipiul Constanța, str. [REDACTAT]

În motivare, reclamantul a arătat următoarele:

Prin cererea nr. P7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat verificarea, sub aspectul posibilei calități de lucrător sau de colaborator al Securității, a domnului Papari Aurei. Având în vedere că aceasta este deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989, cererea este legală.

Așa cum rezultă din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/685/13.03.2013, precum și din înscrisurile atașate acțiunii, pârâtul este titularul dosarului fond rețea nr. R199930 (cotă C.N.S.A.S.), iar, potrivit documentelor identificate în dosarul menționat anterior, acesta, medic la Spitalul Municipal Constanța, a fost recrutat pentru încadrarea informativă a secției psihiatrie și a unor cadre medicale din obiectivul amintit; la data de 07.07.1978, pârâtul a semnat un angajament, preluând numele conspirativ „Petrescu”.

Informațiile furnizate de către pârât Securității, identificate în dosarul său personal, sunt în sensul că „Dr. H. O. se menține pe aceleași coordonate ale neînțelegerii obiectivelor P.C.R. Comentează nefavorabil măsurile adoptate, cu atât mai violent cu cât a consumat o cantitate mai mare de alcool. Afirmă că anul trecut a mers în audiență la comandantul I.J.M pentru a solicita plecarea în vizită în Canada, dar în acest an va merge la forurile de partid cu carnetele de partid în mână (al său și al soției)” (vol. 2, f. 19).

Deși aceste informații furnizate prin notă informativă scrisă de mâna proprie este suficientă pentru îndeplinirea ambelor condiții impuse de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, este de menționat că și rapoartele care consemnează relațiile verbale ale pârâtului atestă atât transmiterea de informații cu privire la manifestări potrivnice regimului comunist și care vizează încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cât și luarea unor măsuri de către Securitate împotriva celor denunțați.

Astfel, informațiile furnizate verbal de către pârât și consemnate de către ofițerul de legătură pe marginea notelor informative, datate 02.09.1980 și identificate în dosarul personal al acestuia (vol. 2, filele 35 și 36), sunt în sensul următor:

„Sursa a relatat verbal că dr. H. are unele manifestări de nemulțumire, elogiază sistemul de viață capitalist. A mai arătat că se discută că ar avea rude în S.U.A., iar convingerea sa (a sursei) este că, dacă i se dă drumul să plece în excursie, nu va mai reveni în țară”. Potrivit celor consemnate de către ofițer în nota de analiză a activității informatorului „Petrescu”, întocmită la data de 29.05.1981, pe baza informațiilor furnizate de către pârât, persoana denunțată a fost luată în supraveghere informativă de către Securitate;

„Despre dr. P.C. sursa a mai relatat că adoptă uneori o poziție negativistă față de realizările sistemului socialist. Într-o ocazie, când sursa asculta televizorul la televizor, împreună cu un verișor care-l vizitase la Băneasa, a intrat în camera de gardă dr. P., care a afirmat: <stingeți-l, d-le, că vă vede cineva și vă faceți de rușine. Eu nu ascult niciodată așa ceva și nici presa nu o citesc, că nu am ce>. Toate acestea pe un ton ironic. Același atitudine a avut și față de olimpiada de la Moscova, arătând că el se alătură celor care au refuzat să participe la olimpiadă”;

„Dezvoltând discuția și despre alte persoane, m-a informat, dar a ținut să precizeze că este doar o părere întemeiată pe unele observații, că as. A.G. și as. P.L. au solicitat plecarea într-una din țările africane, în cadrul unei convenții dintre R.S.R. și aceste țări de a le acorda asistență medicală, și că, dacă vor primi aprobare, crede că vor refuza să se întoarcă în țară. /.../m-a informat apoi despre poziția unor bolnavi psihici ce se află în atenția noastră”.

În lumina deciziei nr. 672/26 iunie 2012 a Curții Constituționale („cu alte cuvinte, asemenea documente nu pot avea forță probantă luate izolat și, ca atare, nu pot servi ca temei al admiterii acțiunii în constatare, decât dacă, pe calea unei atente și complete analize, sunt coroborate cu datele sau informațiile provenite din alte documente sau rezultate din

administrarea altui mijloc de probă”), se observă că informațiile consemnate în rapoartele citate se coroborează cu alte informații care atestă luarea unor măsuri concrete împotriva celor denunțați, astfel încât datele relatate verbal de către pârât pot constitui probe viabile în acțiunea în constatarea calității de colaborator.

În acest sens, sunt relevante următoarele informații existente la dosarul personal:

„Sursa <Petrescu>, real Papari Aurel, a fost recrutat în luna iulie 1978, cu scopul asigurării informative a secției medicinale de psihiatrie, unde își desfășoară activitatea și unele cadre medicale cu o conduită îndoielnică. După recrutare, informatorul a adoptat o poziție corectă în relațiile cu organele de securitate, apreciind că necesar și uman sprijinul ce ni-l acordă. De la recrutare, mai exact lunile noiembrie-decembrie 1978, informatorul a fost trimis la un curs la București, timp în care a susținut și unele examene profesionale. Informațiile prezentate până în prezent ne-au ajutat să cunoaștem situația prezentă a unor cadre medicale: K.S., G.D. și alții aflați în atenția noastră, precum și a unor pacienți cu debilitate mintală, ce făceau ori fac subiectul unor preocupări pe linie de securitate. Apreciez că va fi un bun informator. Este util și va fi menținut în rețea” (vol. 1, f. 14);

„Sursa <Petrescu>, în perioada la care se referă analiza, a prezentat unele informații de conținut. Pe baza unora a fost luat în S.I. (n.n. - supraveghere informativă) dr. H.O., despre care ne-a informat că adoptă o poziție negativă, are un frate în S.U.A. și ar intenționa să rămână în străinătate. A mai prezentat informații și despre dr. P.E., P.C. și alții, o parte folosită pentru avizare, iar altele pentru cunoaștere. Făcând o călătorie în Grecia, a prezentat unele informații bune, despre al căror conținut s-a informat și direcția de linie. Este vorba de poziția dr. G.C, plecat legal din R.S.R., precum și despre alte elemente și comentariile lor la adresa R.S.R. Informațiile referitoare în special la dr. H. s-au verificat, iar cel în cauză (H.) urmează să fie luat în lucru activ” (vol. 1, f. 13);

„Sursa <Petrescu> lucrează în cadrul spitalului comunal Băneasa, dar periodic este dirijat timp de 2-3 luni și la spitalul municipal Constanța, secția psihiatrie. În cadrul colaborării cu organele de securitate, informatorul adoptă o poziție corectă, punctual la întâlniri, sincer în redarea informațiilor. În perioada la care se referă analiza, sursa a fost folosită în problema <sănătate>, prezentând informații despre numiții: H.O. (lucrat prin D.U.I.), S.I., C.I, G.C. și alții către care a fost dirijat, aflați în atenția noastră. Sursa a furnizat de asemenea și unele informații despre comentarii ce pun în evidență unele atitudini negative. Datele prezentate de sursă s-au verificat și pe alte linii, în special cele referitoare la dr. H., care a și fost luat în lucru prin D.U.I.” (vol. 1, f. 11).

Față de toate aceste informații, indiferent că ne aflăm în fața unei delațiuni care se referea la faptul că persoana denunțată critica fie regimul politic de la acea vreme, fie politicile sociale promovate de către acesta, ambele conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului, întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică. Totodată, intenția de a părăsi definitiv țara era considerată un afront direct la adresa regimului, care pretindea că asigură cetățenilor români cele mai bune condiții de viață. Pentru acest motiv, regimul nu a recunoscut niciodată, oficial, existența fenomenului emigrării. De asemenea, din aceeași categorie a „manifestărilor potrivnice” face parte exprimarea liberă a părerilor referitoare la condițiile de viață din România acelor timpuri, precum și manifestarea liberă a convingerilor și practicilor religioase.

În ceea ce privește prima condiție prevăzută de lege, interpretarea teleologică a art. 2 lit b) duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput, pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoanele care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul etc).

Și a doua condiție prevăzută de art. 2 lit. b) este asigurată în cauză, deoarece nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delatiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la libera exprimare, a celui la viață privată), și, prin urmare, a vizat această consecință. Astfel, standardul impus de legiuitor pentru constatarea calității de colaborator al Securității a fost nu numai îndeplinit, ci și depășit, încălcarea dreptului la viață privată nu este numai potențială, ci efectivă, datorită efectelor produse ca urmare a furnizării informațiilor citate anterior. În concluzie, informațiile furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la libera exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, precum și a dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul a invocat art. 3 lit. z), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 din OUG nr. 24/2008, art. 31, art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S, adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, art. 194 din Codul de procedură civilă.

În dovedire, reclamantul a solicitat încuviințarea probei cu înscrieri, depunând la dosar un set de acte, în copie certificată pentru conformitate cu originalul (filele 12-146).

Acțiunea este scutită de plata taxei judiciare de timbru, conform dispozițiilor art. 11 alin. 2 din OUG nr. 24/2008.

2. Întâmpinarea.

Prin întâmpinarea depusă la dosar în data de 23.09.2013 (filele 149-153), pârâtul Papari Aurel a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivare, pârâtul a arătat că nu sunt îndeplinite condițiile cumulative prevăzute la art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, prezentând următoarele argumente:

Este cunoscut faptul că, în perioada regimului comunist, intelectualii, mai ales cei care erau considerați de regim că nu avea origine sănătoasă, erau urmăriți și persecutați de Securitate și constrânși să aleagă între a încheia un pact cu aceștia sau să trăiască, din toate punctele de vedere, la periferia societății. Întregul arsenal de constrângeri la care era supusă o persoană, dificil de prezentat în toată amploarea sa, era mult mai determinat atunci când aveau ca obiectiv intelectuali de etnie macedoneană, aceștia fiind considerați naționaliști și profund ancorați în fenomenul religios. Dacă se adaugă la aceasta faptul că un intelectual, etnic macedonean, era fiu și, totodată, ginere de legionar, al cărui socru fusese eliberat în 1964, după o temniță grea, urmare uneltirii împotriva regimului, atunci, pentru cineva care a trăit în perioada respectivă, ar deveni foarte limpede care sunt rațiunile ce m-au determinat să semnez înscrisul intitulat „angajament”.

Oricărei persoane neutre care a trăit în vremurile despre care se face referire, dacă ar parcurge cele 37 înscrisuri intitulate „note”, i-ar fi limpede faptul că, prin relațiile pe care le-am dat, nu numai că nu am servit interesele regimului, ci am făcut tot ce era omenește posibil, în împrejurările concrete în care mă aflam, să protejiez interesele colegilor și pacienților mei. Susțin aceasta pornind de la realitatea că era exclus ca un intelectual, om de bună credință în perioada respectivă, în discuțiile pe care le purta amical cu ceilalți membri ai comunității din care făcea parte, să nu vorbească împotriva regimului.

În acea perioadă, am fost urmărit pe considerentul că eram fiu de legionar și etnic macedonean, lucru pe care, conștientizându-l, m-am văzut nevoit să semnez, la data de 24.07.1978, angajamentul de sprijin al organelor de securitate, scopul meu real fiind acela de a supraviețui, exercitându-mi profesia, și de a-mi proteja familia, colegii și pacienții. Am semnat angajamentul fiind conștient că, dacă nu acceptam eu să-l semnez, oricum ar fi fost recrutată altă persoană, care poate nu ar avut discernământul necesar să nu pună în pericol interesele colegilor de serviciu și ale pacienților, prin informațiile date organelor de securitate de la acea vreme. În concret, după ce m-am sfătuit cu șeful meu direct, doctorul [redacted] care, la rândul său, știa că era lucrat informativ, am semnat angajamentul, relevantă fiind nota din 13.04.1978, în care ofițerul de legătură a consemnat că „este de mai puțin timp în spital, deci mai puțin cunoscut, apreciat de [redacted] șef de Secție”.

Supravegherea Securității asupra familiei mele a fost continuă și constantă, vizând viața și activitatea tatălui meu, fost legionar. Presiunea Securității a continuat prin luarea în studiu a persoanei mele, în perioada 1978, cu justificarea că „tatăl celui în cauză, pe nume [redacted] se cunoaște că este în atenția Serviciului I, indicativ IV”, că aveam rude în străinătate (informare 11.04.1978), precum și cu argumente de genul că „nu s-a exteriorizat în niciun fel, dar am convingerea că dacă ar solicita o plecare în străinătate nu s-ar mai întoarce în țară”) și că aș fi avut o bună stare materială (nota raport din 11.04.1978).

Relevant în sensul susținerilor mele este și faptul că, deși am semnat angajamentul la data de 24.07.1978, am continuat să fiu urmărit de securitate, fiind apreciat ca „o fire suspectibilă și bănuitoare, descendent de legionar, de origine macedoneană, care avea unele extravagante și ciudățenii în ceea ce privește conduita sa vestimentară și modul general de comportament” (nota din 23.12.1985), motiv pentru care, sub pretextul unei intenții de

călătorie în SUA, inventată de organele Securității, s-a dispus verificarea mea și a familiei mele prin aplicarea unor măsuri informativ-operative: încadrarea informativă a surselor Pampei, Mioara și Danut, care trebuiau să verifice scopul călătoriei, anturajul, poziția mea politică; interceptarea corespondenței interne și externe pe o perioadă de 6 luni; efectuarea de investigații la domiciliu; introducerea de mijloace T.O tip ICJ la domiciliu, pentru o perioadă de 30 de zile. De altfel, din înscrisurile existente la dosar reiese că urmărirea mea a fost continuă (notele ofițerului de legătura din 12.06.1984 și 25.09.1985).

Prin notele informative care au fost depuse la dosar, nu am denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist care să aibă ca finalitate îngrădirea drepturilor și libertăților colegilor mei de serviciu sau pacienților la care acestea fac referire.

Pentru a susține îndeplinirea primei condiții prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, reclamantul se referă în mod expres la nota informativă existentă în vol. 2, la fila 19, privind pe doctorul H.O., al cărei conținut este extrapolat și scos în mod vădit din întregul context al notelor informative, prin care, de fapt, eu nu am făcut altceva decât, constrâns de împrejurările în care mă aflam ca fiu de fost legionar, de etnie macedoneană, supravegheat în nenumărate rânduri, inclusiv cu tehnică operativă, să mă limitez la întocmirea unor portrete psiho-comportamentale colegilor și pacienților vizați, prin care, de fiecare dată, am scos în evidență aspectele pozitive ale personalității lor. În legătură cu dr. [REDACTAT] am relatat că acesta este rezonabil și agreabil, dar devine brutal în limbaj față de oricine și pe orice temă, atunci când [REDACTAT]. Aceste aprecieri sub nicio formă nu au fost de natură să se refere la o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist și, cu atât mai puțin, să aibă ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților sale.

Ațiunea în constatare se bazează practic doar pe presupuse informații furnizate verbal de către mine ofițerului de legătura [REDACTAT] pe notele de analiză a activității întocmite de acesta, pe presupusele informații verbale pe care eu i le-aș fi dat, pe baza cărora doctorul [REDACTAT] ar fi fost luat în supravegherea informativă a Securității. Așa cum rezultă din nota de constatare a C.N.S.A.S, la pag. 2/2 paragraful 3, în nota ofițerului de legătură se arată că „dr.H.O. este luat în S.I., nota vine să întregască informațiile ce se dețin asupra sa”, de unde rezultă că nu notele mele informative, cum greșit se reține în acțiune, au stat la baza luării în evidență și supravegherii informative a dr. [REDACTAT]. În realitate, dr. [REDACTAT] se afla deja în supravegherea Securității, fiind cunoscut ca o fire conflictuală, (justificată de mine, în nota din 02.09.1980, prin situația familială deosebită a doctorului, determinată de prelungita perioadă de pensionare pe caz de boală a soției), care exprimă în public opinii politice (justificat de mine prin consumul de băuturi alcoolice).

Aceste note informative au fost date în condițiile în care, fiind urmărit la rândul meu ca fiu de legionar, nu am făcut decât să relatez aspecte devenite publice prin manifestarea dr. [REDACTAT] note care nu reprezintă în sine un denunț care să cuprindă informații necunoscute la nivelul întregii comunități și, implicit, a serviciilor de securitate.

Referitor la importanța acordată acestei note informative de către reclamanta, așa cum se arată în paragraful 2 din pagina 3/3 din acțiune, este de observat modul în care eram receptat eu de către organele de securitate, în calitate de informator al lor, lucru evidențiat de nota din data de 18.01.1983, întocmită de ofițerul de legătură [REDACTAT] din care rezultă că „din ultimele date de verificare obținute la domiciliu rezultă că și-a schimbat

oarecum atitudinea, devenind mai distant și ignorant, ceea ce poate impieta asupra dezvoltării posibilităților informative”, motiv pentru care se propune „dirijarea către mine a surselor Avram, si Sandu Mircea, întrucât nu-mi îndeplineam misiunea de sursă pentru dr. [REDACTED]”. Tot astfel, ofițerul de legătură [REDACTED] punând la îndoială informațiile date de mine, prin care negam că am cunoștință despre intenția părintelui [REDACTED] de a fugi din țară, a dispus „interceptarea corespondenței interne și externe, precum și amplasarea mijloacelor de supraveghere T.O la domiciliul meu” (nota din 12.06.1984). Faptul că nu am fost o sursă de încredere a Securității rezultă și din nota din 26.06.1981, în care, deși mi se solicitau date despre dr. [REDACTED] „care a fost semnalat că face unele aprecieri negative față de unele aspecte din țară”, m-am limitat la a preciza că acesta este „prietenos și sociabil”. Faptul că notele mele informative erau de complezență și nu au avut urmările la care se referă reclamantul în acțiunea sa rezultă și din notele informative solicitate în legătură cu mine de la diferite surse, prin care se dovedește că era organizată o supraveghere încrucișată între membrii aceleiași comunități profesionale.

Drept urmare, atitudinea organelor de securitate adoptată față de informațiile date de mine duce la concluzia că din notele mele nu puteau fi desprinse date concrete și pertinente care să intereseze regimul totalitar, ci ele conțin simple aprecieri personale, laudative sau justificări pentru anumite comportamente considerate deviate.

Or, potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, colaborator al securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”. Cerințele cumulative ale acestui text de lege nu sunt întrunite în speța de față. Astfel, niciuna din notele informative furnizate organelor de securitate nu cuprinde activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist sau nu sunt de natură să vizeze îngădirea unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului.

În dovedire, pârâtul a solicitat încuviințarea probelor cu înscrisuri și un martor.

3. Răspunsul la întâmpinare.

Prin răspunsul la întâmpinare depus la dosar în data de 22.10.2013, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a învederat următoarele aspecte:

În ceea ce privește aspectul că pârâtul a acceptat colaborarea cu Securitatea, fiind intelectual, fiu de legionar și etnic macedonean, acesta nu este un motiv de exceptare a aplicării dispozițiilor art. 2 lit. b), întrucât, potrivit acestui text de lege, este exceptată „persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții”. Or, în arhiva noastră nu s-a identificat un dosar de urmărire informativă a pârâtului; chiar și în ipoteza în care acesta ar fi existat, în mod evident, din studiul normei legale, reiese că statutul de „urmărit” (avut anterior sau ulterior colaborării cu Securitatea) nu este unul exonerator.

Pe de altă parte, nu există niciun document care să probeze că furnizarea de informații s-a produs în cursul vreunei anchete.

De asemenea, „vigilența” de care a dat dovadă pârâtul, acceptând colaborarea ca nu cumva să fie recrutat altcineva „fără discernământul necesar” în a nu face rău altora, este inexplicabilă în fața suferințelor urmăriților din acele vremuri.

În ceea ce privește condiția legală ca informațiile referitoare la atitudinile anticomuniste să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, este lipsit de relevanță a se stabili dacă persoanei care a făcut obiectul delațiunii i-au fost încălcate efectiv drepturile și libertățile fundamentale, atâta vreme cât erau apte de a produce o reacție din partea Securității. Astfel spus, chiar dacă pârâtul nu a urmărit ca informația furnizată Securității să îngrețosească drepturile persoanei, acesta a realizat totuși posibilitatea producerii acestui rezultat și a acceptat-o.

De altfel, în mod eronat pârâtul afirmă că nu informațiile furnizate de el au dus la începerea supravegherii informative a dr. [redacted] întrucât în documentul identificat în vol. 1, la fila 13 din dosarul personal al pârâtului, ofițerul a consemnat că „sursa <Petrescu>, în perioada la care se referă analiza, a prezentat unele informații de conținut pe baza cărora a fost luat în S.I. (n.n. -supraveghere informativă) dr. H.O., despre care ne-a informat că adoptă o poziție negativă, are un frate în S.U.A. și ar intenționa să rămână în străinătate”.

Față de ultimul argument invocat de pârât în apărarea sa, nu este exclus ca de la un anumit moment activitatea sa de furnizare de informații să nu mai fi corespuns cerințelor ofițerului de Securitate, însă acesta nu este un considerent care să anuleze informațiile apreciate ca utile. De altfel, în rigoarea textului de lege, un astfel de argument nu este unul exonerator de responsabilitate.

În drept, reclamantul a invocat art. 201 alin. 2 din noul Codul de procedură civilă, art. 3 lit. z), art. 2 lit. b) și art. 11 din O.U.G. nr. 24/2008.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar înscrisuri (filele 174-292).

4. Soluția instanței.

Coroborând probele administrate în cauză, Curtea constată că pârâtul Papari Aurel a furnizat fostei Securități informații cu privire la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, care să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motiv pentru care acțiunea urmează a fi admisă, cu consecința constatării calității pârâtului de colaborator al Securității, pentru următoarele considerente de fapt și de drept:

4.1. Prin cererea înregistrată sub nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat verificarea, în ceea ce îl privește pe domnul Papari Aurel, deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 (filele 24-25).

Ținând cont de prevederile art. 3 lit. z) din OUG nr. 24/2008, Curtea constată că cererea de verificare formulată de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 este legală.

4.2. Pe baza probelor administrate în cauză, Curtea constată că pârâtul, având profesia de doctor, a fost recrutat ca informator de către I.J. Constanța, Serv. I/A, pentru încadrarea informativă a secției de psihiatrie din cadrul Spitalului municipal Constanța și a unor cadre medicale. La data de 24.07.1978, pârâtul a semnat un angajament, preluând numele conspirativ „Petrescu” (fila 32), angajament a cărui autenticitate nu a fost contestată sub aspectul conținutului ori al semnăturii, pârâtul formulând apărări doar în ceea ce privește împrejurările de fapt în care a avut loc recrutarea sa de către organele de Securitate.

În legătură cu acest aspect, pârâtul a susținut constant că a fost constrâns a accepta colaborarea cu Securitatea, întrucât era etnic macedonean, fiu și, totodată, ginere de legionari, socrul său fiind chiar condamnat la închisoare de vechiul regim și executând pedeapsa în perioada 1952-1964. În acest context, pârâtul a arătat că era urmărit, la rândul său, de Securitate și că a fost constrâns moral să colaboreze, pentru a-și proteja familia, colegii, pacienții și pentru a-și putea exercita profesia de medic. De asemenea, pârâtul a mai arătat că a semnat angajamentul fiind conștient că, dacă nu accepta, oricum ar fi fost recrutată altă persoană, care poate nu ar avut discernământul necesar să nu pună în pericol interesele colegilor de serviciu și ale pacienților, prin informațiile date organelor de securitate.

Toate aceste împrejurări invocate de pârât nu au însă relevanță în cauză, din perspectiva analizei condițiilor impuse de legiuitor prin art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, neputând conduce la respingerea acțiunii, astfel cum s-a solicitat prin întâmpinare.

Potrivit tezei a II-a a art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, nu este considerată colaborator al Securității „persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată”.

Prin urmare, din perspectiva legiuitorului, în afara situațiilor expres și limitativ prevăzute la art. 2 lit. b), nu are relevanță nicio altă împrejurare de fapt care ar putea fi de natură a se circumscrie unei eventuale constrângeri morale sau de orice altă natură, inclusiv aspectele invocate de pârât cu privire la originea sa etnică, calitate de legionar a unor membri ai familiei sale, condamnarea penală a acestora, supravegherea lor informativă etc.

În aceeași ordine de idei, față de susținerea pârâtului că era, la rândul său, urmărit de organele Securității, Curtea reține că reclamantul a menționat în răspunsul la întâmpinare că în arhiva CNSAS nu s-a identificat un dosar de urmărire informativă a pârâtului. Chiar și în ipoteza în care un astfel de dosar ar fi existat, din lecturarea art. 2 lit. b) reiese că statutul de „urmărit”, avut anterior sau ulterior colaborării cu Securitatea, nu poate avea nicio consecință practică asupra stabilirii calității de colaborator, întrucât, pe de o parte, nu se încadrează în excepțiile limitativ prevăzute de legiuitor, iar, pe de altă parte, excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare, neputând fi extinse la alte situații neavute în vedere de textul legal.

De asemenea, „vigilența” și „atitudinea preventivă” de care a dat dovadă pârâtul, acceptând colaborarea cu Securitatea, printre altele, ca nu cumva să fie recrutată o altă persoană care poate nu ar fi avut „discernământul necesar să nu pună în pericol interesele colegilor de serviciu și ale pacienților, prin informațiile date organelor de securitate”, dincolo de faptul că nu pot fi laudabile, nu sunt de natură a-l exonera de la angajarea răspunderii în condițiile OUG nr. 24/2008.

4.3. Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din analiza înscrisurilor aflate la dosar reiese în mod cert întrunirea primei cerințe legale, respectiv furnizarea de către pârât organelor de securitate a unor informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În ceea ce privește sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, Curtea apreciază că, din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie avut în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delatțiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

Materialele furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de Securitate în perioada 1978-1989, care îndeplinesc prima condiție impusă de legiuitor, au fost identificate în dosarul fond rețea nr. R 199930 (cotă CNSAS).

Astfel, potrivit notei din 20.02.1982, olografă, semnată în clar cu numele conspirativ „Petrescu”, a cărei autenticitate nu a fost combătută de către pârât (aceasta recunoscând implicit că este autorul ei în cuprinsul întâmpinării), „*dr. [redacted] se menține pe aceleași coordonate ale neînțelegerii obiectivelor P.C.R. Comentează nefavorabil măsurile adoptate, cu atât mai violent cu cât a consumat o cantitate mai mare de alcool. Afirmă că anul trecut a mers în audiență la comandantul I.J.M pentru a solicita plecarea în vizită în Canada, dar în acest an va merge la forurile de partid cu carnetele de partid în mână (al său și al soției)*” (volumul 2, fila 19). Nota ofițerului: „dr. H.O. este luat în S.I. Nota sursei „Petrescu” vine să întregească informațiile ce se dețin asupra sa. Întrucât din datele existente nu rezultă să fie m.d.p, vom reverifica situația sa și, în caz afirmativ, vom solicita la organele locale de partid luarea sa în lucru. Sursa nu a mai primit indicații în caz, deoarece H.O. nu mai lucrează la spitalul Băneasa. Nota în copie la element”.

Anterior acestei note, pârâtul a furnizat anumite informații verbal, care au fost consemnate de către ofițerul de legătură [redacted] pe marginea unei note informative din 02.09.1980, olografă, semnată în clar cu numele conspirativ „Petrescu”, identificate în dosarul personal al acestuia (vol. 2, filele 35 și 36): „*sursa a relatat verbal că dr. [redacted] are unele manifestări de nemulțumire, elogiază sistemul de viață capitalist. A mai arătat că se discută că ar avea rude în S.U.A., iar convingerea sa (a sursei) este că, dacă i se dă drumul să plece în excursie, nu va mai reveni în țară*”. Nota ofițerului: „nota se va exploata la caz. Dr. Hagiua a fost avizat negativ pentru călătorie în SUA. Într-adevăr, dr. [redacted] este cunoscut cu ieșiri negative și pe alte linii. Sursa a fost instruită să stabilească anturajul dr. [redacted] și dacă este în relații cu dr. [redacted]”.

Potrivit celor consemnate de către ofițer în nota de analiză a activității informatorului „Petrescu” întocmită la data de 29.05.1981, pe baza informațiilor furnizate de către pârât persoana denunțată a fost luată în supraveghere informativă de către Securitate.

În lumina considerentelor deciziei nr. 672/26 iunie 2012 a Curții Constituționale, potrivit căroră „documentele ce consemnează relatările verbale nu pot avea forță probantă luate izolat și, ca atare, nu pot servi ca temei al admiterii acțiunii în constatare, decât dacă, pe calea unei atente și complete analize, sunt coroborate cu datele sau informațiile provenite din alte documente sau rezultate din administrarea altui mijloc de probă”, Curtea observă că informațiile consemnate de ofițerul de legătură [redacted] pe marginea notei informative din 02.09.1980 (olografă, semnată în clar cu numele conspirativ „Petrescu”) se coroborează în mod evident atât cu nota din 20.02.1982 (olografă, semnată în clar cu numele conspirativ „Petrescu”, a cărei autenticitate a fost recunoscută implicit de pârât în cuprinsul întâmpinării), în care se afirmă că „dr. [redacted] se menține pe aceleași coordonate ale neînțelegerii obiectivelor P.C.R.”, cât și cu alte înscrisuri aflate la dosar, astfel încât datele relatate verbal de către pârât și menționate mai sus pot constitui probe viabile în cauză.

În acest sens, sunt relevante următoarele informații existente la dosarul personal:

„Sursa <Petrescu>, real Papari Aurel, a fost recrutat în luna iulie 1978, cu scopul asigurării informative a secției medicinale de psihiatrie, unde își desfășoară activitatea și unele cadre medicale cu o conduită îndoielnică. După recrutare, informatorul a adoptat o poziție corectă în relațiile cu organele de securitate, apreciind că necesar și uman sprijinul ce ni-l acordă. De la recrutare, mai exact lunile noiembrie-decembrie 1978, informatorul a fost trimis la un curs la București, timp în care a susținut și unele examene profesionale. Informațiile prezentate până în prezent ne-au ajutat să cunoaștem situația prezentă a unor cadre medicale, K.S., G.D. și alții, aflați în atenția noastră, precum și a unor pacienți cu debilitate mintală, ce făceau ori fac subiectul unor preocupări pe linie de securitate. Apreciez că va fi un bun informator. Este util și va fi menținut în rețea” (vol. 1, f. 14);

„Sursa <Petrescu>, în perioada la care se referă analiza, a prezentat unele informații de conținut. Pe baza unora a fost luat în S.I. dr. H.O., despre care ne-a informat că adoptă o poziție negativă, are un frate în S.U.A. și ar intenționa să rămână în străinătate. A mai prezentat informații și despre dr. P.E., P.C. și alții, o parte folosită pentru avizare, iar altele pentru cunoaștere. Făcând o călătorie în Grecia, a prezentat unele informații bune, despre al căror conținut s-a informat și direcția de linie. Este vorba de poziția dr. G.C, plecat legal din R.S.R., precum și despre alte elemente și comentariile lor la adresa R.S.R. Informațiile referitoare în special la dr. H. s-au verificat, iar cel în cauză (H.) urmează să fie luat în lucru activ” (vol. 1, f. 13);

„Sursa <Petrescu> lucrează în cadrul spitalului comunal Băneasa, dar periodic este dirijat timp de 2-3 luni și la spitalul municipal Constanța, secția psihiatrie. În cadrul colaborării cu organele de securitate, informatorul adoptă o poziție corectă, punctual la întâlniri, sincer în redarea informațiilor. În perioada la care se referă analiza, sursa a fost folosită în problema <sănătate>, prezentând informații despre numiții: H.O. (lucrat prin D.U.I.), S.I., C.I, G.C. și alții către care a fost dirijat, aflați în atenția noastră. Sursa a furnizat, de asemenea, și unele informații despre comentarii ce pun în evidență unele atitudini negative. Datele prezentate de sursă s-au verificat și pe alte linii, în special cele referitoare la dr. H., care a și fost luat în lucru prin D.U.I” (vol. 1, f. 11).

Curtea constată că informațiile scrise din data de 20.02.1982 și cele verbale, consemnate de ofițer în nota din 02.09.1980, sunt suficiente pentru a se conchide că pârâtul a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, știut fiind că la acea vreme, cu toate că libertatea de exprimare era garantată chiar la nivel constituțional, nu era permisă criticarea orândurii politice sau sociale. De asemenea, chiar dacă se garanta libera circulație, intenția de a părăsi țara era considerată un afront direct la adresa regimului, care pretindea că asigură populației cele mai bune condiții de viață, acesta fiind unul dintre motivele pentru care regimul comunist nu a recunoscut oficial existența fenomenului imigării; de altfel, dorința de a emigra era privită ca o contestare a condițiilor „deosebite” de viață asigurate de regimul comunist, fiind atent monitorizată de organele de Securitate.

În atare condiții, Curtea nu poate reține apărarea pârâtului că a oferit informații lipsite de substanță și de complezență, constând în principal în caracterizări laudative. Dimpotrivă, informațiile oferite despre doctorul [REDACTAT] prezentate mai sus, se circumscriu unor manifestări potrivnice regimului comunist, în sensul art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

Constatând că aceste informații, furnizate de pârât, în scris și verbal, despre doctorul [REDACTAT] sunt suficiente pentru a reține îndeplinirea primei condiții prevăzute la art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, Curtea apreciază că nu se mai impune analizarea rapoartelor ce consemnează alte relatări verbale ale pârâtului, astfel cum au fost prezentate în nota de constatare sau prin acțiune de față.

În altă ordine de idei, față de argumentul invocat prin întâmpinare, Curtea admite că nu este exclus ca de la un anumit moment activitatea pârâtului de furnizare a informațiilor să nu mai fi corespuns cerințelor ofițerului de Securitate, însă această împrejurare nu are relevanță în cauză, în contextul în care, prin informațiile scrise din data de 20.02.1982 și cele verbale, consemnate de ofițer în nota din 02.09.1980, este evident că pârâtul a denunțat atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

4.4. Curtea constată că este îndeplinită în cauză și ce-a de-a doua condiție prevăzută la art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, respectiv ca informațiile oferite să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Nu se poate susține că furnizarea informațiilor nu a fost făcută conștient, pârâtul, de profesie medic, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu puteau rămâne fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat faptul că asupra persoanei la care s-a referit în delatările sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare sau orice alte măsuri restrictive de drepturi. Chiar dacă pârâtul nu a urmărit ca informațiile furnizate să îngrădească drepturile doctorului [REDACTAT] a realizat posibilitatea producerii acestui rezultat și a acceptat-o.

De altfel, Curtea reține că astfel de urmări restrictive de drepturi au și avut loc, din notele ofițerului de legătură rezultând că doctorul [REDACTAT] a fost avizat negativ pentru călătorie în SUA și că a fost luat în supraveghere informativă de către Securitate. În legătură cu acest ultim aspect, în mod eronat pârâtul afirmă în întâmpinare că nu informațiile furnizate de el au condus la începerea supravegherii informative a dr. [REDACTAT]. Curtea constată, contrar celor susținute de pârât, că în documentul identificat în vol. 1, la fila 13, ofițerul de legătură a consemnat că „sursa <Petrescu>, în perioada la care se referă analiza, a prezentat unele informații de conținut, pe baza cărora a fost luat în S.I. dr. H.O.”.

În concluzie, Curtea reține că informațiile furnizate de pârât au îngădit dreptul la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 și art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la liberă circulație, prevăzut de art. 12 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Declarația martorului [REDACTAT] audiat la propunerea pârâtului, nu contrazice cele reținute mai sus, martorul neavând cunoștință în mod concret despre delatațiunile pârâtului sau despre urmările acestora, oferind informații generale și nerelevante în cauză.

Față de aceste considerente, având în vedere că sunt întrunite cumulativ cele două condiții prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, Curtea, în temeiul art. 11 alin. 1 din același act normativ, va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sectorul 3, în contradictoriu cu pârâtul **PAPARI AUREL**, cu domiciliul în Constanța, str. [REDACTAT] județul Constanța.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare, cererea pentru exercitarea căii de atac urmând a se depune la Curtea de Apel București-Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată în ședință publică azi, 6 februarie 2014.

**CONFORM CU
ORIGINALUL**

GREFIER
Mihaela Grigore

Red/thred. jud. DDM/ 4 ex/ 07.03.2014.